

VEILIGHEIDSNORMEN

SPELENDE KINDEREN
BUTEN NIET

Loosje

Speelruimtebeleid 2011 tot 2015

Buiten spelen in Bergambacht

Opsteller:
Yvette Kevenaar
Afdeling Samenleving
Datum: 20 oktober 2010

INHOUD:

1. Inleiding	3
1.1 Afkortingen	3
1.2. Terminologie	3
1.3. Leeswijzer	4
2. Aanknopingspunten nieuw beleid	5
2.1. Beleidinformatie	5
2.1.1. Beleidsterreinen	5
2.1.2 Wetten en regels	7
2.2. Speelsituatie	7
2.2.1. Gemeente Bergambacht	8
- Prognose bevolking	8
- Doelgroep	8
- Huidige situatie speelruimte	9
- Spreiding en locatie voorzieningen	9
- Actoren	9
2.2.2. Ammerstol	10
2.2.3. Bergambacht	11
2.2.4. Berkenwoude	12
2.2.5. Meerjarenplanning	12
2.3. Conclusie inventarisatie	13
3. Uitgangspunten ideale situatie	14
3.1. Doelgroep	14
3.2. Spelvormen	15
3.3. Bestemming	16
3.4. Omgevingsfactoren	16
3.5. Samenhang	17
3.5.1. Gemeente	17
3.5.2. Doelgroep	17
3.5.3. Buurt/bewoners	17
3.6. Inspecties en onderhoud	18
3.7. Nieuwbouw	18
4. Financiën	19
4.1. Beschikbare financiële middelen	19
4.2. Benodigde financiële middelen	19
5. Aanbevelingen en besluitpunten	20
5.1. Aanbevelingen	20
5.2. Besluitpunten	23
6. Tot slot	25
Bijlagen:	26
Bijlage 1: Warenwetbesluit attractie en speeltoestellen (WAS)	26
Bijlage 2: Prognose bevolking gemeente Bergambacht	28
Bijlage 3: Bevolkingssamenstelling op 24 maart 2010	29
Bijlage 4: Overzicht oppervlaktes	32
Bijlage 5: Belang van actoren	33
Bijlage 6: Speeltoestellen naar plaats (Ammerstol)	34
Bijlage 7: Speeltoestellen naar plaats (Bergambacht)	35
Bijlage 8: Speeltoestellen naar plaats (Berkenwoude)	38

1. Inleiding

De buitenruimte is de leefwereld van de jeugd. Kinderen en jongeren die vrij buiten kunnen spelen ontwikkelen zich sterker, zowel fysiek, verstandelijk als sociaal-emotioneel. Een bespeelbare woonomgeving is niet alleen goed voor kinderen en jongeren, maar voor de hele buurt. Buitenspelen kan een gevoel van verbondenheid en verantwoordelijkheid geven voor de buurt. Een buurt waar kinderen en jongeren buiten kunnen zijn, zonder overlast te veroorzaken, is bij bewoners in trek.¹

Daarbij draagt spelen in belangrijke mate bij aan een evenwichtige ontwikkeling van het kind.

- Buitenspelen is allereerst heel gezond. Kinderen die veel buiten spelen ontwikkelen meer spieren en behendigheid, hebben minder kans op astmatische aandoeningen en tekort aan vitamine D. De laatste jaren is er een zorgwekkende trend dat jonge kinderen steeds vaker te maken krijgen met overgewicht. Buiten spelen kan een belangrijk wapen zijn tegen obesitas.
- Buitenspelen heeft positieve effecten op de cognitieve ontwikkeling: spel bevordert probleemoplossend gedrag, logisch denken, taal en betekenisverwerving, dit alles heeft ook een positieve invloed op de schoolprestaties.
- Buitenspelen draagt bij aan de sociale ontwikkeling van het kind en de emotionele ontwikkeling (de ontwikkeling van de persoonlijkheid). Zelfwerkzaamheid wordt groter evenals het goed hanteren van sociale interactie.²

De gemeente Bergambacht wil de jeugd voldoende gelegenheid geven om veilig buiten te kunnen spelen en genoeg te bewegen³. Dit is niet altijd een simpele opgave gezien de strenge wet- en regelgeving op dit gebied. Het is van belang om als gemeente de regie te houden over de kwaliteit en de kwantiteit van de buitenspeelruimte.

Op het gebied van speelruimte heeft de gemeente Bergambacht veel (o.a. speelplekken), doet de gemeente veel (inspraak, activiteiten e.d.), maar is het niet gebundeld tot één beleidsplan. Deze nota adviseert over de te nemen stappen om te komen tot een passend en samenhangend speelaanbod in de gemeente Bergambacht voor de diverse leeftijdsgroepen over een langere periode.

1.1 Afkortingen

Apv = Algemene plaatselijke verordening

P.m. = Pro Memorie

ROB = Ruimtelijke Ontwikkeling en Beheer

WAS = Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen

Wmo = Wet maatschappelijke ondersteuning

1.2. Terminologie

Speeltoestel = een inrichting die bestemd is voor vermaak of ontspanning, waarbij uitsluitend van de zwaartekracht of de fysieke kracht van de mens gebruik wordt gemaakt.

Informele speelruimte (ongeorganiseerde speelplekken) = de ruimte die niet speciaal is aangelegd of ingericht als speelruimte, maar wel hiervoor gebruikt wordt.

Formele speelruimte (georganiseerde speelplekken) = de ruimte die officieel de bestemming 'spelen' krijgt. Dit zijn plekken die exclusief voor buitenspelen zijn aangelegd en ingericht. Ze vormen een essentieel onderdeel van de buitenspeelruimte. Als speelplek en als ontmoetingsplek. Bij formele speelruimte worden een onderscheid gemaakt in speelplekken **in eigendom van de gemeente** (gemeente is verantwoordelijk voor onderhoud en inspecties)

¹ Kindvriendelijkesteden.nl

² www.allesoverspelen.nl: De website is gemaakt door Consument en Veiligheid en de NUSO met financiële ondersteuning van het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS).

³ Overgewicht is een speerpunt uit de gezondheidsnota 2007- 2011, blijft in de nieuwe nota ook een speerpunt.

en speelplekken die **geen eigendom van de gemeente** zijn (een andere organisatie is verantwoordelijk voor onderhoud en inspecties).

1.3. Leeswijzer

Allereerst worden de aanknopingspunten voor het nieuwe beleid beschreven. Gekeken wordt naar de beleidsinformatie en de huidige situatie. Daarna worden de uitgangspunten benoemd en worden de financiële aspecten benoemd. Aan het eind van het plan volgen na alle beschrijvingen een aantal aanbevelingen en besluitpunten.

2. Aanknopingspunten nieuw beleid

Als basis voor deze nota is een inventarisatie gemaakt. Hierin worden zoveel mogelijk benodigde gegevens (veelal per kern) op een rij gezet. Onder andere wordt gekeken wat op de verschillende beleidsterreinen speelt, hoeveel kinderen in de kernen wonen, hoe de speelsituatie er in de gemeente uitziet en welke wetten en regels er zijn.

2.1. Beleidsinformatie

In de volgende subparagrafen staan de beleidsterreinen en wetten en regels beschreven.

2.1.1. Beleidsterreinen

Bij het opstellen van het speelruimtebeleid is het van belang om te kijken wat zich op andere beleidsterreinen afspeelt en welke relevante ontwikkelingen en projecten er zijn.

- Collegewerkprogramma 2010-2014⁴; hierin staat het ontwikkelen van een speelruimtebeleid benoemd. Ook staat benoemd dat de instandhouding en (zo nodige) verbetering van de huidige sport- en speelvoorzieningen hoog op de prioriteitenlijst staan.

Hieronder staan een aantal aandachtspunten uit het collegewerkprogramma genoemd die betrekking hebben op het speelruimtebeleid.

- Het behoud van basisvoorzieningen in de drie dorpen, in goede samenwerking tussen gemeente, inwoners, verenigingen en instanties.
- Voldoende beweging voor jongeren en ouderen.
- De gebruikers betrekken bij het in stand houden en de exploitatie van voorzieningen.
- Het realiseren van polderspeeltuinen in de drie kernen, als onderdeel van het op te zetten speelruimtebeleid.
- Meer afvalbakken in wijken en langs wandelroutes in en rond de dorpen.

- Jeugdnota; is in maart 2008 vastgesteld. In de nota zijn een aantal speerpunten benoemd. Voor de uitwerking van deze speerpunten worden elk jaar actieplannen Jeugd opgesteld, met daarin concrete activiteiten (behorende bij de speerpunten). Het opstellen van speelruimtebeleid is een speerpunt voor 2010. Verder zijn onder andere jeugd en gezondheid en jeugdparticipatie speerpunten voor 2010.

- Jeugdenquête; eind 2008/begin 2009 is een enquête onder de jeugd van de gemeente Bergambacht verstuurd. Deze jeugdenquête was voor jongeren in de leeftijd van 10 tot en met 17 jaar. In totaal hebben 210 jongeren uit de gemeente de enquête ingevuld.

Eén van de onderwerpen was 'speel- en ontmoetingsplekken'. Hieronder kort een overzicht van de vragen met de uitkomsten.

De vraag is gesteld waar jongeren meestal samen zijn met vrienden/of vriendinnen. Hierop is het meest voorkomende antwoord *thuis*, gevolgd door bij iemand anders thuis en op straat. 40% van de jongeren (86) geeft te kennen dat ze een favoriete ontmoetingsplek hebben op straat waar ze minimaal één keer per week met vrienden en/of vriendinnen samenkomen, 60% (129) heeft dat niet. Het schoolplein is de populairste plek. Hierna volgen de speeltuin en bij iemand anders thuis als favoriete ontmoetingsplek.

Hieruit blijkt al dat speelgelegenheden die niet in eigendom van de gemeente zijn wel degelijk meegenomen moeten worden in dit speelruimtebeleid. Het is ook zeker een plek waar jongeren zich ophouden. Verder meent 78% van de jongeren (164) dat er in de gemeente Bergambacht voldoende goede plekken zijn om vrienden en / of vriendinnen te ontmoeten.

⁴ Collegewerkprogramma 2010-2014, Gemeentebelang- SGP/ChristenUnie, Gemeente Bergambacht, 07-04-2010

- Burgertevredenheidsonderzoek 2008;

De Burgerpeiling 2008 wijst uit dat een overgrote meerderheid van de inwoners het wonen en leven in Bergambacht als goed tot uitstekend beoordeelt. Maar liefst 93 procent van de inwoners geeft dat aan. De voorzieningen, het gevarieerde winkelaanbod en de sportaccommodaties worden het hoogst gewaardeerd.

- Nota lokaal gezondheidsbeleid Bergambacht 2007-2011; speerpunt 1 uit dit beleid is overgewicht. De doelgroep is alle inwoners, maar met name jeugdigen tot 19 jaar.

Het aantal mensen met overgewicht groeit nog steeds. In de nota zijn een aantal preventie interventies aangegeven, zoals stimuleren van fysieke en sociale omgevingsfactoren die een gezonde keuze (meer bewegen, gezonde voeding) makkelijker maken.

De Nederlandse Norm Gezond Bewegen stelt dat jongeren zeven dagen per week een uur of meer matig intensief moeten bewegen, waarbij de activiteiten minimaal twee keer per week gericht moeten zijn op verbeteren of handhaven van de fitheid. In de Krimpenerwaard voldoet (in 2008) 15 % van de jeugdigen van 12 - 19 jaar aan deze beweegnorm.⁵

Ongeveer 80% van de jeugdigen van 4 - 12 jaar uit de regio voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen.⁶

- Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo); hieronder staan de prestatievelden van de Wmo die betrekking hebben op het speelruimtebeleid.

Prestatieveld 1: Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten. Het zowel fysiek als psychisch toegankelijk maken van openbare ruimten (zoals speelvelden).

Prestatieveld 5: Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem. Bij participatie in de samenleving gaat het om de mogelijkheden tot deelname aan alle aspecten van de samenleving. Deze participatie zal gelden voor alle mensen, inclusief de doelgroep: mensen met lichamelijke beperkingen, lichte verstandelijke beperkingen en gedragsproblemen en ouderen, gehandicapten, chronisch zieken, (ex)psychiatrische patiënten.

- Algemene plaatselijke verordening (Apv) 2009; in hoofdstuk 2 (Openbare orde) worden een paar artikelen genoemd die betrekking hebben op dit speelruimtebeleid.

Afdeling 11: Maatregelen tegen overlast en baldadigheid.

Artikel 2.47a Overlast op pleinen

Het is verboden zich op school- of winkelpleinen te bevinden indien daarvan onnodige hinder of overlast voor personen, dan wel beschadiging van goederen is te duchten.

Artikel 2:58 Verontreiniging door honden

1. De eigenaar of houder van een hond is verplicht ervoor te zorgen dat die hond zich niet van uitwerpselen ontdoet:

b. op een voor het publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte kinderspeelplaats, zandbak of speelweide;

Ook staat in de Apv een artikel over samenscholing en ongeregelheden.

- Politie Keurmerk Veilig Wonen

In de structuurvisie "Beleef Bergambacht" en in de subregionale Woonvisie K5 is opgenomen dat de nieuwbouw moet voldoen aan het Politie Keurmerk Veilig Wonen. In 2010 wordt een projectplan opgesteld om, naast de projectmatige benadering bij nieuwbouwwontwikkelingen, een beleidskader vast te stellen. De uitgangspunten van het Politie Keurmerk Veilig Wonen zijn zeker ook bij het beheer en ontwikkeling van speelterreinen belangrijk. Hierbij gaat het o.a. om de behoefte, vandalisme, zwerfvuil, verlichting, zicht vanaf openbare weg/ woningen, bereikbaarheid en situering ten opzichte van water en groen.

⁵ Monitor Jeugdgezondheid 12-19 jaar 2008 van de GGD Hollands Midden. Factsheet 14 overgewicht, beweging, voeding en mondgezondheid

⁶ Monitor Jeugdgezondheid 4-12 jaar 2006. Factsheet 8 Overgewicht, beweging, voeding en mondgezondheid

2.1.2 Wetten en regels

Kinderen en jongeren spelen overal, ook in de informele ruimte, zoals parkeerplaatsen, groenvoorzieningen, parkjes, achterpaden, voetpaden etc. In 1999 hebben de NUSO (de landelijke organisatie voor speeltuinwerk en jeugdrecreatie) en Jantje Beton het 'Handboek speelruimtebeleid' opgesteld. Hierin hebben zij gemeenten geadviseerd de voorgestelde norm (niet wettelijk verplicht) te hanteren voor een goed speelruimtebeleid. De richtlijn van het NUSO heeft betrekking op de formele speelruimte (zie 2.3. voor uitleg verschil formeel en informeel). Bij de richtlijn voor het berekenen van de reservering van speelruimte gaat het NUSO uit van een planniveau op blokniveau, buurniveau en wijkniveau. De gehanteerde oppervlaktes zijn gemiddelden en zijn in de feitelijke situatie variabel, afhankelijk van de fysieke en sociale ruimte. Voor goed begrip van de richtlijn moet onderscheid gemaakt worden tussen 'uitgegeven gebied' en 'openbare ruimte'. Het uitgegeven gebied is alle oppervlakte binnen de grenzen van het uit te geven gebied die een bouwbestemming heeft (de woningen met voor- en achtertuinen, winkels, kantoren, enzovoorts).⁷ Bij de berekening in paragraaf 2.2 is uitgegaan van 60 % als uitgegeven gebied van de kernen. Openbare ruimte is alle ruimte die niet hoort bij de bebouwing. Bijvoorbeeld wegen, parkeerplaatsen, paden, grasvelden, enzovoorts. Het uitgegeven gebied, als getal, is een goede indicatie voor de behoefte aan formele speelruimte.

De norm komt neer op 300 m² buitenspeelruimte per hectare (= 100 m × 100 m = 10 000 m²). Dit is drie procent van de totale oppervlakte van een woongebied.

NUSO / Jantje Beton (3%)-richtlijn voor de hoeveelheid formele speelruimte
De behoefte aan formele speelruimte = het percentage uitgegeven grond in een wijk x de oppervlakte van de wijk in hectare x 300 m ² .
Voorbeeld In een kern van 80 hectare, waarvan 60 procent is uitgegeven, is de behoefte aan formele speelruimte: 80 x 0,6 x 300 m ² = 14.400 m ² .

Naast de norm is de volgende wetgeving van toepassing op speelruimte:

Voor speeltoestellen is sinds maart 1997 speciale wetgeving in Nederland, namelijk het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (ofwel het WAS). Alle speeltoestellen moeten volgens dit wetsbesluit veilig zijn. De beheerder moet zorg dragen dat het toestel veilig te gebruiken is. Dat wil zeggen dat het veilig geïnstalleerd en goed onderhouden moet zijn. Dit geldt ook voor het bodemmateriaal (de ondergrond).⁸

In bijlage 1 staat meer informatie over de Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen.

2.2. Speelsituatie

Bij speel- en ontmoetingsplekken kan een tweedeling gemaakt worden. Zo zijn er speelplekken in georganiseerd (formeel) en ongeorganiseerd (informeel) verband. Bij formele / georganiseerde speelplekken staan meerdere speeltoestellen bij elkaar geplaatst. De gemeente Bergambacht heeft veel buiten gebieden (weilanden e.d.) waar kinderen ook spelen, dit kan gezien worden als informele / ongeorganiseerde speelplekken. Ook kunnen hangplekken (= plekken in de buitenruimte waar jongeren zich veelal ophouden) gezien worden als informeel / ongeorganiseerd. In Bergambacht zijn namelijk geen georganiseerde, speciaal voor jongeren (16+) ingerichte hangplekken. De reden hiervoor is dat er voldoende plekken zijn waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten, denk aan pleinen en het buitengebied, maar ook bijvoorbeeld de jeugdsociëteiten. Het is daarbij nog maar de vraag of een speciaal voor jongeren gemaakte plek in de buitenruimte ook daadwerkelijk gebruikt wordt.

⁷ http://www.sp.nl/nieuws/kamernieuws/div/wetbuitenspeelruimte_MvT.stm

⁸ www.allesoverspelen.nl

In de volgende paragrafen wordt een 'foto' per kern gemaakt. Om een compleet overzicht van de speelplekken te geven is geïnventariseerd welke speelvoorzieningen in de buitenruimte van de gemeente Bergambacht aanwezig zijn. Bij de inventarisatie is uitgegaan van formele speelplekken, met een onderscheid of speeltoestellen wel of geen eigendom van de gemeente zijn.

Op de overzichtskaarten zijn deze formele plekken aangegeven (wel en geen eigendom gemeente). Daarnaast worden ook de hangplekken (informele plekken) in kaart gebracht en is meegenomen wat in de planning staat bij bijvoorbeeld nieuwbouwprojecten.

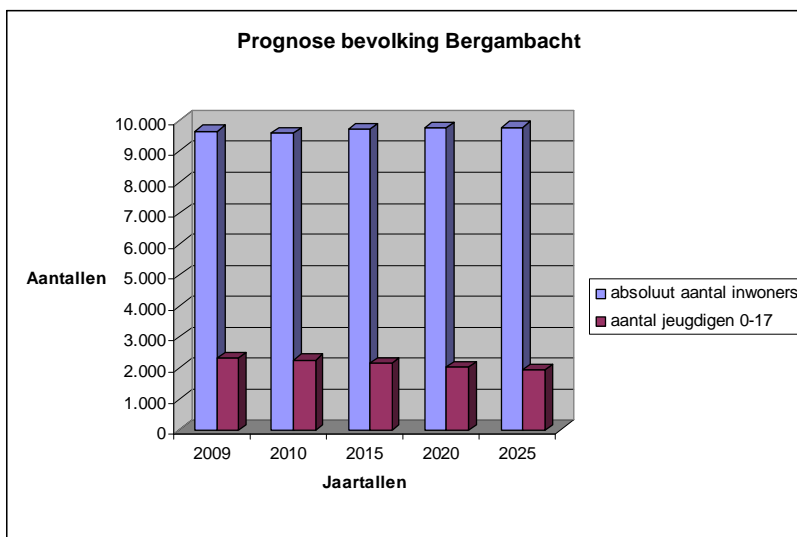
Door nieuwbouw van woningen of veranderingen in de omgeving (bijvoorbeeld door de structuurvisie) komen er een aantal speelvelden bij of moeten speelvelden verplaatst worden. De nieuwe speelvelden zijn nog niet concreet ingevuld, maar in de bijlagen staat aangegeven waar de speelvelden ongeveer komen en wat de planning is, de globale uitgangspunten zijn.

2.2.1. Gemeente Bergambacht

Eerst wordt gestart met een overzicht van de gemeente Bergambacht, hierna wordt nog een en ander per kern uitgelicht.

- Prognose bevolking

De prognose voor de bevolking van de gemeente Bergambacht (van het Centraal Bureau voor de Statistiek, provincie Zuid-Holland) is in bijlage 2 opgenomen. De totale bevolking stijgt tussen 2010 en 2025 met 44 inwoners van 9.729 naar 9.773 inwoners. Dit is dus een erg lichte stijging. Het aantal jeugdigen (0 tot 17 jaar) daalt hierin tegen tussen 2010 en 2025 van 2.373 naar 1.940. Dit is in 16 jaar een daling van 433 jeugdigen, ongeveer 4,5 %. Er zitten geen grote verschillen in de leeftijdsopbouw op lange termijn.

Dit zelfde beeld (stijging totale bevolking en daling aantal jeugdigen) is ook terug te zien in de provincie Zuid-Holland.

- Doelgroep

Om een goed overzicht te hebben van het aantal kinderen dat in Bergambacht woont, is bij de 'foto' van de kernen een leeftijdsindeling gehanteerd. De indeling is als volgt: 0 tot en met 5, 6 tot en met 11 en 12 tot en met 17 jaar.

De groep 6 tot en met 11 jarigen is in de gemeente Bergambacht de grootste groep. Tussen de leeftijdsgroepen zitten verder geen grote verschillen.

Leeftijdsklasse	Aantal
0 t/m 5 jaar	764
6 t/m 11 jaar	828
12 t/m 17 jaar	766
Totaal	2.358

Op dit moment wordt bij het plaatsen van speeltoestellen (bij nieuwbouw) gekeken naar welke leeftijdscategorie in de buurt komt te wonen/woont. Indien mogelijk worden de buurtbewoners (en doelgroep) betrokken bij de plannen. Wanneer alleen gekeken wordt naar de leeftijdscategorie op een bepaald moment, betekent dit wel dat een speelveld in de loop van de tijd mogelijk onaantrekkelijk wordt.

- Huidige situatie speelruimte

De huidige situatie is weergegeven op overzichtskaarten, deze zijn opgenomen in de bijlagen. Hier is op een drietal kaarten aangegeven waar de speelvelden en eventuele losse speeltoestellen zich bevinden. De nummers van de toestellen in eigendom komen overeen met de nummers in Playmapping (de website van Repcon BV waar de bevindingen van de inspecties op staan).

Naast deze speelplekken zijn er in de gemeente ook andere plekken waar veel kinderen komen, zoals het zwembad, een dierenweide of de ijsbaan. Dit zijn vaste of seizoensgebonden locaties. Hiernaast vinden er ook losse activiteiten, zoals een tentenkamp, in de verschillende kernen plaats. Al deze plekken zijn niet meegenomen in het overzicht, mits dat ze het hele jaar toegankelijk zijn voor de jeugd om op te spelen. Het gaat echt alleen om formele speelplekken (en als enige informele ruimte; de hangplek).

De gemeente Bergambacht heeft 26 locaties met speelvoorzieningen die door de gemeente jaarlijks geïnspecteerd worden. Daarop staan in totaal 139 speeltoestellen. Het gemiddeld aantal speeltoestellen per locatie is daarmee vijf. Dit varieert van eenvoudige voetbaldoeltjes of duikelrekken tot grotere combinatietoestellen. Op 10 locaties staan 66 toestellen die niet door de gemeente geïnspecteerd worden en in eigendom zijn van een organisatie (vereniging, school, en anderen). Het gemiddeld aantal toestellen per locatie is hiermee zes.

De verdeling van de speeltoestellen over de kernen is als volgt:

Kern	Aantal kinderen tot en met 11 jaar	Speeltoestellen in eigendom gemeente	Speeltoestellen niet in eigendom gemeente
Ammerstol	209	24	17
Bergambacht	1.044	94	37
Berkenwoude	339	21	12
Gemeente	1.592	139	66

De volgorde van grootte van de kernen is (van groot naar klein): Bergambacht, Berkenwoude en dan Ammerstol. Aan de hand van de uitgegeven grond is gekeken of de gemeente (als geheel, maar ook per kern) voldoet aan de voorgestelde (niet wettelijk verplichte) 3% norm. In bijlage 4 is in een tabel het volgende aangegeven; aantal 0 t/m 5 jarigen, aantal 6 t/m 11 jarigen, aantal 12 t/m 17 jarigen, totaal aantal inwoners, oppervlakte kernen, percentage uitgegeven grond, behoefte aan formele speelruimte (3% norm) en oppervlakte aantal aanwezige speelplaatsen.

Zoals in de tabel te zien is, voldoet de gemeente aan de 3% norm. Hierbij zijn alle formele speelplekken meegenomen. Het percentage speelruimte is 3,69 %. Hiervan is 1,87 % in eigendom van de gemeente en 1,82 % niet in eigendom van de gemeente.

De geplande speelplekken zijn niet in de berekeningen meegenomen, omdat niet duidelijk is wat de daadwerkelijke oppervlakten hier van zijn.

- Spreiding en locatie voorzieningen

Bij speelplaatsen is een goede en logische spreiding van groot belang. Op deze manier hebben zo veel mogelijk kinderen een goede speelvoorziening.

Bij een geschikte keus voor een speelvoorziening moet rekening gehouden worden met verschillende barrières als water en wegen. Deze zijn van invloed op de vraag of de spreiding van speelvoorzieningen voldoende is. Zoals wel duidelijk is verschilt de invloed van deze barrières per leeftijdsgroep. Voor de jongste groep is het oversteken van een weg een grote barrière, terwijl dat voor de oudere groep geen probleem hoeft te zijn. Per kern worden de mogelijke barrières beschreven.

- Actoren

Speelruimtebeleid heeft zowel een sociaal/emotioneel als een fysiek component. Veel personen, bedrijven, instellingen en sectoren binnen en buiten het gemeentelijk apparaat hebben direct of indirect invloed op het speelruimtebeleid. Hieronder worden de verschillende betrokken partijen benoemd. Zij zijn in meer of mindere mate betrokken bij speelruimte.

- Gemeente; speelruimte is een integraal onderwerp. Waarbij verschillende afdelingen samen moeten werken. Het gaat hier om de afdeling Samenleving en Ruimtelijke Ontwikkeling en Beheer (ROB). De afdeling ROB; pleegt onderhoud aan de speelvelden. Ook stellen zij de meerjarenplanning op. Afdeling Samenleving; kijkt met name naar de doelgroep en stelt het speelruimtebeleid op.
- Jongerenwerk; de jongerenwerker treedt in contact met kinderen en jongeren. Dit gebeurt ook op straat. De vindplek van kinderen is vaak op een speelplek. Het jongerenwerk wordt gevraagd om jongeren bij het beleid te betrekken. Ook weet de jongerenwerker zelf wat wel en niet gewenst is.
- Politie, wijkagent; heeft contact met de jongeren op straat. Treedt op bij overlast, vernielingen e.d.
- Buurtverenigingen; vertegenwoordigen de bewoners en het belang van buitenspeelruimte voor kinderen. Per kern zijn verschillende verenigingen actief.
- (Buurt)bewoners; zij hebben belang bij een goed ingericht speelveld, zodat hun (buurt)kinderen een veilige plek hebben om te spelen. Ook is het voor sommige bewoners (vaak zonder kinderen) van belang om geen tot weinig overlast van de speelvelden te hebben.
- Doelgroep (jongeren en kinderen); zij hebben belang bij een zo goed mogelijk speelruimtebeleid, waarin rekening is gehouden met de spreiding en de wensen en behoeften van hen.
- Scholen; de scholen hebben zelf veel ruimte waar kinderen kunnen spelen. Zij stellen zelf regels over het gebruik op.
- Peuterspeelzalen en kinderopvang; deze organisaties hebben ook buitenspeelruimte (al dan niet toegankelijk) voor de buurtkinderen. Zij hebben in ieder geval veel te maken met kinderen en zijn een belangrijke plek in het dorp.
- Verenigingen; veel verenigingen hebben een jeugdafdeling. Dit betekent dat zij veel te maken hebben met jeugdigen uit de gemeente. Sommige verenigingen hebben ook een plek waar kinderen buiten kunnen spelen.
- Kerken; het jeugdwerk van de kerken komt veel in aanraking met kinderen uit de gemeenten. Het jeugdwerk kan dus ook een belangrijke actor zijn als het gaat om speelruimte.

In bijlage 5 is in een schema weergegeven welke rol de actoren spelen of kunnen spelen.

2.2.2. Ammerstol

Hieronder staan de leeftijdscategorieën in Ammerstol uitgesplitst.

Leeftijdsklasse	M	V	Totaal
0 t/m 5 jaar	57	52	109
6 t/m 11 jaar	54	46	100
12 t/m 17 jaar	41	52	93
Totaal	152	150	302

De doelgroepen lopen vrij gelijk op, er zitten geen grote verschillen tussen de verschillende categorieën.

In de kern Ammerstol zijn in totaal 8 formele speelplekken. Op 5 locaties staan in totaal 24 toestellen die door de gemeente jaarlijks geïnspecteerd worden. Op 3 locaties staan 17 toestellen die niet door de gemeente geïnspecteerd worden en in eigendom zijn van een organisatie (ijsclub, school en peuterspeelzaal). In bijlage 6 staan een overzichtskaart en een totaaloverzicht van de speelplekken in Ammerstol.

De gemeenteraad heeft unaniem een motie (24-06-2008; van Gemeentebelang en SGP/CU) aangenomen om te komen tot de realisatie /verbetering van sport- en speelvelden. Het betrof drie locaties, waarvan één in de kern Ammerstol. In 2009 is daarom het all-weather veld bij de voetbalvereniging opnieuw ingericht, dit is in samenspraak met de jongeren/kinderen uit Ammerstol gebeurd. Ook zijn nieuwe tafeltennistafels bij de Touwbaan en de Elftstraat geplaatst, is de voetbalkooi bij school verhoogd en zijn drie toestellen geplaatst bij de school.

Per kern wordt de behoefte aan formele speelruimte aangegeven. In de kern Ammerstol is de behoefte aan formele speelruimte (= de 3% norm) 10.156 m². Op dit moment is de totale formele speelruimte 20.919 m². De kern Ammerstol voldoet dan op dit moment ruim aan de norm van 3%, namelijk 6,18%. Hiervan is 0,92 % in eigendom van de gemeente en 5,26 % niet in eigendom van de gemeente.

De enige echte grote barrière in deze kern is de Capellelaan. Deze weg splitst Ammerstol als het ware in twee delen (west en oost). Het is voor de jongste kinderen een barrière om deze weg over te steken.

Alle speelvelden zijn zeer toegankelijk. Bij de Sportlaan moeten de kinderen door een draaihek, en bij de school hangt een brief dat kinderen na schooltijd welkom zijn op het plein, maar zich wel netjes moeten gedragen en niks kapot mogen maken.

De spreiding aan de westkant kan beter. Hier komt wel iets verandering in door mogelijk nieuwe speelvelden (zie bijlage 6; geplande speelplekken). De toestellen zijn verder wel zeer gevarieerd.

2.2.3. Bergambacht

Hieronder staan de leeftijdscategorieën in Bergambacht uitgesplitst.

Leeftijdsklasse	M	V	Totaal
0 t/m 5 jaar	258	240	498
6 t/m 11 jaar	291	255	546
12 t/m 17 jaar	274	258	532
Totaal	823	753	1.576

De groep 6 tot en met 11 jaar en 12 tot en met 17 jaar is iets groter dan de jongste groep.

In de kern Bergambacht zijn in totaal 22 formele speelplekken. Op 18 locaties staan in totaal 94 toestellen die door de gemeente jaarlijks geïnspecteerd worden. Op 4 locaties staan 37 toestellen die niet door de gemeente geïnspecteerd worden en in eigendom zijn van een organisatie (voetbalvereniging, basisscholen en peuterspeelzaal). In bijlage 7 staan een overzichtskaart en een totaaloverzicht van de speelplekken in Bergambacht.

De andere twee locaties die in 2009, door het aannemen van de motie (24-06-2008; van Gemeentebelang en SGP/CU) aangepakt zijn, zijn; het speelterrein aan de Burgmeester Winklerstraat en het voetbalveld aan de Houtstraat. Ook is op kosten van de gemeente bij de voetbalvereniging een kunstgrasveld aangelegd. De vereniging huurt het veld van de gemeente. Er is een huurovereenkomst opgesteld, waarin de verantwoordelijkheden van beide partijen zijn vastgelegd. Een van de voorwaarden is dat alle kinderen er gebruik van kunnen maken.

In de kern Bergambacht is de behoefte aan formele speelruimte 26.136 m². Op dit moment is de werkelijke formele speelruimte 23.819 m². De kern Bergambacht voldoet dan op dit moment niet aan de norm van 3%, er is 2,72 % formele speelruimte. Hiervan is 2,29 % in eigendom van de gemeente en 0,43 % niet in eigendom van de gemeente. Belangrijk bij deze percentages is wel dat er in Bergambacht een aantal nieuwe speelvelden bij komen door nieuwbouw (zie bijlage 7; geplande speelplekken).

De barrières in deze kern zijn de Provinciale wegen (N210 en N207), de Tussenlanen, Hoofdstraat en Schoolstraat/Weidestraat. Mede doordat hier veel vrachtwagens en bussen rijden. Ook verdelen deze wegen de kern optisch in stukken (zie de overzichtskaart in de bijlage). De kinderen die aan de zuidkant van de Hoofdstraat wonen, spelen vooral bij de Burgemeester Winklerstraat en gaan bijvoorbeeld niet snel naar de Secretaris Schipperstraat. De meeste speelvelden zijn toegankelijk voor kinderen. Bij de kinderopvanglocaties staan ook speeltoestellen, maar deze terreinen zijn niet toegankelijk. Kindercentrum Pinokkio is bijvoorbeeld afgesloten met hoge hekken. Deze speellocaties zijn om deze reden niet opgenomen in het overzicht aan speelruimte. Verder hangt bij het schoolplein van basisschool

De Ark een bordje met de tekst; “verboden speelgebied boven 12 jaar. Bij gesloten hek, verboden toegang”. Om het plein aan de voorkant van basisschool Kiezel en Kei staat geen hek, maar i.v.m. overlast van jongeren worden hier (schooljaar 2010/2011) ook borden geplaatst. De schoolpleinen zijn dus beperkt toegankelijk voor de kinderen.

De spreiding is redelijk, maar niet optimaal. Voornamelijk aan de oostkant (uitgaande van de overzichtskaart in bijlage 7) van de provinciale weg komen nog een aantal speelvelden bij en dan zal de spreiding (nog) beter zijn. Verder zijn de toestellen zeer gevarieerd.

2.2.4. Berkenwoude

Hieronder staan de leeftijdscategorieën in Berkenwoude uitgesplitst.

Leeftijdsklasse	M	V	Totaal
0 t/m 5 jaar	75	82	157
6 t/m 11 jaar	86	96	182
12 t/m 17 jaar	70	71	141
Totaal	231	249	480

In Berkenwoude is de groep van 6 tot en met 11 jarigen op dit moment het grootst.

In de kern Berkenwoude zijn in totaal 8 formele speelplekken. Op 5 locaties staan in totaal 21 toestellen die door de gemeente jaarlijks geïnspecteerd worden. Op 3 locaties staan 12 toestellen die niet door de gemeente geïnspecteerd worden en in eigendom zijn van een organisatie (voetbalvereniging en basisscholen). In bijlage 8 staan een overzichtskaart en een totaaloverzicht van de speelplekken in Berkenwoude.

Op kosten van de gemeente is bij de voetbalvereniging een kunstgrasveld aangelegd. Net als in Bergambacht huurt de vereniging van de gemeente. Er is een huurovereenkomst opgesteld, waarin de verantwoordelijkheden van beide partijen zijn vastgelegd. Een van de voorwaarden is dat alle kinderen er gebruik van kunnen maken.

In de kern Berkenwoude is de behoefte aan formele speelruimte 7.573 m². Op dit moment is de werkelijke formele speelruimte 9.638 m². De kern Berkenwoude voldoet dan op dit moment redelijk ruim aan de norm van 3%, namelijk 3,82%. Hiervan is 1,69 % in eigendom van de gemeente en 2,13 % niet in eigendom van de gemeente.

De barrière in deze kern is vooral de Kerkweg, gevaarlijke weg om langs te lopen of over te steken. De speelplaatsen bij de scholen zijn voorzien van een laag hek, maar wel toegankelijk voor kinderen.

De spreiding is niet heel goed, maar dat komt omdat de kern een erg landelijke uitstraling (veel particulier bezit) heeft met weinig ruimte voor formele speelplaatsen. De toestellen die er staan zijn wel zeer gevarieerd. Ook is er nog een natuurspeeltuin gepland. (zie bijlage 8; geplande speelplekken)

2.2.5. Meerjarenplanning

Om een goed overzicht te hebben van de onderhoudsplanning van de speeltoestellen stelt de afdeling ROB een meerjarenplanning op. In 2010 wordt deze vernieuwd. Speeltoestellen worden over het algemeen vervangen wanneer ze op zijn.

In de meerjarenplanning wordt nu één op één vervangen, dit betekent dat wanneer een speeltoestel aan vervanging toe is er een soort gelijk toestel voor in de plaats komt.

2.3. Conclusie inventarisatie

Het percentage 0 tot 17 jarigen (ten opzichte van de totale bevolking) zal de komende jaren waarschijnlijk dalen, met 4,5 % in 16 jaar. Dit is een daling van 433 jeugdigen. Deze daling is gering, daarom wordt hier in de verdere uitwerking van het beleid geen rekening mee gehouden.

Voor het speelruimtebeleid is de doelgroep ingedeeld in drie groepen, zodat de uitgangspunten hier beter op aan kunnen sluiten.

De actoren vormen een belangrijk onderdeel van het speelruimtebeleid. Zij worden in min of meerdere mate betrokken bij de uitwerking van het te voeren beleid.

Zoals in paragraaf 2.2.1. benoemd, voldoet de gemeente aan de 3%-norm, als gekeken wordt naar de totale formele speelruimte. Ook is er veel informele speelruimte in de gemeente Bergambacht.

De meerjarenplanning wordt tegelijkertijd met het opstellen van dit beleid geactualiseerd. Dit is gedaan om zo integraal mogelijk aan de slag te kunnen. In de meerjarenplanning worden de reparatie- en vervangingskosten inzichtelijk gemaakt.

Op basis van de huidige situatie worden in het volgende hoofdstuk uitgangspunten voor het speelruimtebeleid benoemd.

3. Uitgangspunten ideale situatie

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting van buitenspeelruimte. De inrichting is afhankelijk van onder andere bevolkingssamenstelling, bevolkingsdichtheid, behoefte aan speelruimte en aanwezigheid van weinig of veel kinderen uit een bepaalde leeftijdscategorie.

3.1. Doelgroep

Een speelveld moet aansluiten bij de doelgroep (oftewel de gebruikers) en hun wensen. Als de speelplaats niet geschikt is voor of niet naar wens is van de doelgroep, dan zal er van de speelplaats weinig tot geen gebruik worden gemaakt.

De speelbehoeften per leeftijdsgroep zijn globaal als volgt:

0 tot en met 5 jaar

Kinderen van deze leeftijd gaan normaal gesproken niet naar buiten zonder begeleiding. Voor de leeftijdsgroep tot 6 jaar kan een onderverdeling worden gemaakt in peuters (1 t/m 2 jaar) en kleuters (3 t/m 5 jaar). Beoefende spelvormen zijn onder meer: bewegingsspel, fantasie- en rollenspel, constructiespel en expressiespel.

De afmeting van de speelplekken kan beperkt blijven en de ligging moet beschermd zijn.

Speelprikkels nodigen uit tot verkenning van het overgangsgebied tussen privé en openbaar.

Speelvoorzieningen: speelplekken zoals pleintjes en kleinschalig groen met speelvoorzieningen.

Bespeelbare woonomgeving: een breed trottoir, een grasveld of grote tuin, een plantsoen of park, een plein, een aantrekkelijk en veilig overgangsgebied van de woning naar de openbare buitenruimte.

6 tot en met 11 jaar

Deze groep heeft een toenemende mobiliteit (denk bijvoorbeeld aan de fiets). Deze leeftijdsgroep heeft trapveldjes en avontuurlijke speelplekken nodig voor spelletjes zoals verstoppertje, bouwen van hutten, fietsen, skaten, voetbal en vliegeren. Hiervoor zijn ruime speelplekken nodig. Informele speelplekken zonder specifieke inrichting zijn vaak al voldoende. Sportbeoefening, bewegingsspel, groepsspel, constructiespel en fantasiespel zijn de favoriete activiteiten.

Speelvoorzieningen: een speelterrein met speeltoestellen of elementen, trapveldjes en voorzieningen met een avontuurlijk karakter. Bespeelbare woonomgeving: een verhard of onverhard heuvelachtig terrein, besloten plekken met enige privacy, een verhard of onverhard open vlak terrein.

12 tot en met 17 jaar

Bij deze groep staat het proces van volwassen worden centraal, waarbij grote lichamelijke en mentale veranderingen plaatsvinden. Jongeren zijn zich ervan bewust dat de omgeving hen ziet en zetten zich vaak af tegen hun omgeving. Zij ontwikkelen een eigen persoonlijkheid en identificeren zich met een specifieke subcultuur. Jongeren hebben behoefte aan een eigen plek, meestal een druk en markant punt in de wijk. Bijbehorende activiteiten zijn sport en spel of bezigheden zoals kletsen, muziek maken, sleutelen aan een scooter. Jongeren zijn graag in een (grote) groep bij elkaar. De voorkeur gaat uit naar een verhard terrein in hun directe woonomgeving, liefst met schuilmogelijkheden tegen weersinvloeden. Speelvoorzieningen: ruimte voor spel, ontmoeting (hangplekken) en sport.

Speelvoorzieningen, zoals een trapveld, basketbal- of volleybalveld. Bespeelbare woonomgeving: voldoende ruimte voor informele ontmoetingen in de open lucht of op een beschutte plek. De ervaring leert dat het maken van een specifieke plek voor deze leeftijdsgroep niet functioneel is, jongeren laten zich niet of moeilijk sturen. Garanties over hun gebruikspatroon kunnen niet worden gegeven.

3.2. Spelvormen

De ideale speelruimte biedt kinderen mogelijkheden om zoveel als ze willen, zo gevarieerd en uitdagend mogelijk buiten te spelen. Afhankelijk van leeftijd en temperament gaat het om mogelijkheden tot:

- Bewegingsspel

Dit zijn speelaanleidingen/toestellen waarbij bewegen centraal staat zoals rennen, balanceren, klimmen, glijden, fietsen, rolschaatsen, springen, graven, hangen. Door te bewegen ontwikkelen zij hun kracht en motorische vaardigheid en leren de wereld om zich heen kennen. Bewegingsspel kan bevorderd worden door objecten die uitnodigen tot bepaalde bewegingsvormen, maar ook door zaken als hoogteverschillen, een ondergrond waarop gereden kan worden, enz.

- Constructiespel

Bij dit spel staat het maken en bouwen van dingen centraal: hutten bouwen, blokken stapelen, met zand spelen, waterlopen maken. Constructiespel helpt bij het leren waarnemen, logisch denken, problemen oplossen en het geheugen trainen. Constructiespel kan bevorderd worden door los beweegbaar omgevingsmateriaal zoals zand (liefst in combinatie met water/stenen/takken), door bouwmaterialen en gereedschap, maar ook door een plaats waar regenwater blijft staan of waar een grote stapel takken en stammetjes ligt.

- Rollenspel

Vadertje en moedertje, winkeltje, politie-agentje, circusje: bij rollenspel kruipt het kind in de huid van een ander. Rollenspel is voor kinderen belangrijk om indrukken te verwerken en door imitatie te oefenen voor later. De mooiste plekken om een rollenspel te spelen zijn: besloten plekken, waar kinderen kunnen spelen zonder de supervisie van volwassenen en afgeschermd van het meer actieve spel en/of een afwisselend ingericht gebied met struiken, heuvels, kuilen, voor rollenspel met meer beweging.

- Regel- en wedstrijdspel

Vooraf vanaf een jaar of acht/negen worden spelletjes met een competitie-element belangrijk. Om het hardst rennen, stenen gooien, wielrennen, voetballen. Kinderen vergelijken hun prestaties met die van een ander en proberen te winnen. Hiermee ontwikkelen zij hun zelfbeeld.

Regel- en wedstrijdspel wordt bevorderd door: een vlakke ondergrond van steen of gras, zonder kwetsbare onderdelen (zoals ruiten) in de directe omgeving en met voorzieningen als doelpalen, basketbalpalen, een hoge blinde muur, en dergelijke.

- Ontmoeting of rust

Dit zijn activiteiten waarbij kinderen ogenschijnlijk niet spelen, maar met elkaar kletsen, hangen, rondlopen. Kinderen experimenteren tijdens deze rustpauzes met gedrag, maar ook rusten ze uit en zijn ze toeschouwer. Om rust of ontmoeting te stimuleren kan gedacht worden aan zitmogelijkheden of steuntjes (muurtje/hek) om tegenaan te leunen, uitkijkposten, zoals platforms, heuvels, bomen en kalmerende onderdelen zoals groen en schaduw.

Als deze vormen van spel omgezet worden naar functies van spel, dan zijn in grote lijnen de volgende functies te onderscheiden:

- Beweging: het actief zijn met je lichaam.
- Socialisatie: het omgaan met anderen/elkaar.
- Constructie: het maken, bouwen, scheppen.
- Fantasie/verkenning: het onderzoeken van mogelijkheden en daarbij de fantasie gebruiken.⁹

⁹ www.allesoverspelen.nl

Uitdagens speeltoestel dat eind 2009 geplaatst is in Ammerstol.

3.3. Bestemming

In de bestemmingsplannen (zoals voor het dorpsgebied) staat voor alle gronden aangegeven welke bestemming er op rust. Speelvoorzieningen kunnen onder de bestemmingen groenvoorziening, verkeer of recreatieve doeleinden vallen. Op dit moment is speelruimte niet als zodanig bestemd. Om voldoende mogelijkheden voor speelruimte (nu en in de toekomst) te kunnen waarborgen is dit wel van belang. Het gaat dan vooral om de wat grotere speelvelden, met vijf toestellen of meer speeltoestellen (of de grotere speelvelden), vast te leggen in het bestemmingsplan. Dit is mogelijk door een aanduiding "speelruimte" toe te voegen aan bepaalde stukken met de bestemming groenvoorziening of verkeer.

Als er in een buurt weinig of geen kinderen wonen, kan de voor buitenspeelruimte bestemde grond worden ingericht als grasveld of parkje. Die grond heeft dan wel de bestemming buitenspeelruimte en als er meer kinderen in die buurt komen wonen, kan de inrichting van de buitenspeelruimte daarop worden aangepast. Dit principe geldt dan natuurlijk ook andersom. Het belangrijkste is dat het aan voldoende grond voor buitenspeelruimte in die buurt dan tenminste niet ontbreekt.

3.4. Omgevingsfactoren

Omgevingsfactoren zoals (verkeers- en / of sociale-)veiligheid en bereikbaarheid zijn medebepalend voor het tempo waarin kinderen hun speelgebied uitbreiden. Hierdoor neemt ook de behoefte aan meer speelruimte toe.

Hieronder worden een aantal factoren verder uitgewerkt:

Het is belangrijk dat speelplaatsen **zichtbaar** zijn. Voor kinderen is het handig dat ze weten waar ze veilig kunnen spelen. Hondenbezitters zien dan dat ze daar hun hond niet uit moeten laten en weggebruikers weten dan dat ze daar (extra) voorzichtig moeten zijn. De zichtbaarheid van een speelveld kan op verschillende manieren vergroot worden. De meest voor de hand liggende manier is het plaatsen van borden. Op deze manier worden hondenbezitters en weggebruikers geattendeerd op de aanwezigheid van (overstekende) kinderen.

Ouders zijn op de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor de **veiligheid** van hun spelende kind. De gemeente draagt zorg voor een verantwoorde inrichting en veilige, vandalismebestendige speeltoestellen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden (door de afdeling ROB) met veiligheidsaspecten op het gebied van groenvoorzieningen, gezondheid, verkeer, water en ook sociale veiligheid.

Een goede ondergrond van een speelterrein is ook van belang. Bij houtsnippers en gewoon gras ontstaat bij regen vaak een blubberig terrein. Wat tot ergernis bij bewoners leidt. Bij rubber tegels en kunstgras zijn de problemen bij regen veel minder.

Een goede **bereikbaarheid** van een speelterrein is ook mede bepalend voor het succes van de ruimte.

Speelterreinen dienen **toegankelijkheid** te zijn voor zo veel mogelijk doelgroepen. Dit betekent dat ook rekening gehouden moet worden bij de inrichting met kinderen/jongeren met een lichamelijk beperking.

3.5. Samenhang:

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting van buitenspeelruimte. Samenhang tussen voorzieningen is doorslaggevend voor het gebruik en de beleving van die diverse voorzieningen en de woonomgeving als geheel. Kinderen gebruiken de hele woonomgeving om te spelen. Het is voor hen van belang om eenvoudig en veilig van de ene naar de andere plek kunnen gaan.

Samenhang wordt bevorderd door:

- een langzaam verkeerssysteem met zichtrelaties en rechtstreekse routes voor voetgangers en fietsers;
- een ruimtelijke combinatie van voorzieningen, zoals zit-, wandel- en speelgelegenheden;
- multifunctioneel te gebruiken straten, trottoirs, pleinen, speelvelden etc.;
- een evenwichtige spreiding van speelvoorzieningen met een gunstige ligging.

3.5.1. Gemeente

Voor de gemeente is het van belang om een gevarieerd aanbod aan speelgelegenheid te hebben. De volgende punten zijn van belang bij de inrichting en de locaties van een speelveld: Geschikte locatie, bestemmingsplan (juridisch instrument) met voldoende grond met bestemming speelruimte, aantal vierkante meters speelruimte, goede spreiding: voldoende speelgelegenheid voor de kinderen uit de gemeente, veiligheid (naar de speelplek toe, speelplek zelf e.d.), speeltoestellen die aan de veiligheidsnormen voldoen, kosten van de toestellen en van het onderhoud, wel of geen afscheiding d.m.v. hek/planten (naast een sloot of direct aan een redelijk drukke weg), toegankelijkheid, geluid, ruimte gemakkelijk aan te passen aan veranderende behoefte, sociale controle

3.5.2. Doelgroep

Bij het aanleggen van buitenspeelruimte is participatie van bewoners essentieel (volwassenen, kinderen en jongeren). De kinderen/jongeren betrekken is belangrijk, omdat zij de gebruikers zijn en dus de ervaringsdeskundigen. Participatie kan op verschillende manieren plaatsvinden. Voorbeelden zijn een enquête, een wandeling met (school)kinderen, een inspraakbijeenkomst of in gezamenlijkheid met de bewoners een toestel plaatsen. Naast participatie over de inrichting kan ook gekeken worden naar de beleving.

Het uitgangspunt bij hangplekken voor jongeren is dat jongeren mogen hangen, alleen de overlast wordt niet getolereerd. Het gaat hier met name vaak om geluidsoverlast, vernielingen en vervuiling. Belangrijk hierbij is om jongeren te wijzen op regels die gelden wanneer ze in de buitenruimte verblijven. Geen rotzooi achter laten, geen overlast veroorzaken, e.d. Controle door bewoners, wijkagent en jongerenwerker.

3.5.3. Buurt/bewoners

Betrokkenheid van de bewoners bij (vormgeving van) hun eigen woonomgeving is van essentieel belang. Openbare (speel-)voorzieningen kunnen alleen bestaan als er permanente sociale controle door omwonenden plaatsvindt. Er zijn verschillende vormen van

betrokkenheid die alle noodzakelijk zijn voor de realisering en instandhouding van een goede speelvoorziening. Het betreft hier de inspraak (zowel van ouders en omwonenden als van de kinderen als toekomstige gebruiker), het toezicht / beheer (zowel formeel als informeel) en de tolerantie (van omwonenden voor het 'lawaaï' dat een speelvoorziening met zich meebrengt). Om de inbreng en tolerantie van bewoners te vergroten is het nodig om proactief met bewoners en gebruikers te praten. Hierbij moet in het achterhoofd gehouden worden dat ouders vaak alleen maar naar de huidige behoefte kijken en niet naar de lange termijn.

Bij de gemeente komen soms vragen om bestaande speelvelden anders in te richten of nieuwe speelgelegenheden te creëren. Het is van belang om hier op een eenduidige manier mee om te gaan. Belangrijk is hierbij om te kijken met welk doel bewoners in het proces deelnemen. Gaat het om het ondervangen van bezwaren en het vergroten van draagvlak, gaat het om buurtbetrokkenheid of gaat het erom via participatie het beleid te versterken?

3.6. Inspecties en onderhoud

De gemeente onderhoudt de speelruimtes (in eigendom gemeente) en laat inspecties op de speeltoestellen (inclusief ondergrond) uitvoeren. Deze taak is belegd bij afdeling ROB. Het gaat hier dus alleen om de speeltoestellen op openbare plaatsen.

De gemeente besteedt de wettelijk verplichte, jaarlijkse inspectie uit aan een de organisatie Repcon BV. Voor de gemeente is het belangrijk dat er een certificaat (van na 27-03-1997) van goedkeuring en een logboek van het speeltoestel aanwezig is. Tegenwoordig staan al deze gegevens digitaal op www.playmapping.com

Uit de inspectie kunnen diverse tekortkomingen/gebreken aan de speeltoestellen of de ondergrond naar voren komen. Deze bevindingen moet de gemeente verholpen, zodat de speelvelden weer veilig zijn. Kleine bevindingen (zoals een losse schroef) repareert de inspectiedienst zelf. Voor grote bevindingen aan toestellen stellen zij een offerte op. Afhankelijk van de uitkomsten bepaalt de afdeling ROB wie de reparaties uitvoert. Indien het gebreken aan de ondergrond betreft, repareert de gemeente (openbare werken) dit in ieder geval zelf.

Naast het onderhoud aan de toestellen en de ondergrond moet ook onderhoud gepleegd worden aan bijvoorbeeld hekwerk, groen, borden, prullenbakken of bankjes.

3.7. Nieuwbouw

Door onder andere de structuurvisie staat de gemeente Bergambacht de komende jaren heel wat ontwikkelen/veranderingen te wachten. Zo worden veel nieuwe woningen gebouwd.

Bij deze nieuwbouwprojecten worden, naast de te bouwen woningen, ook diverse voorzieningen in de plannen meegenomen.

Bij de grotere projecten wordt een overeenkomst met de ontwikkelaar gesloten. In deze overeenkomst is veelal opgenomen dat de ontwikkelaar ruimte reserveert voor spelen. Op hun kosten wordt een speelplaats ingericht, in overleg met de gemeente en ter goedkeuring door de gemeente. Om duidelijkheid te scheppen is het van belang om één lijn te trekken bij de overeenkomsten.

Ook al zijn de incidentele kosten voor de aanschaf veelal voor de ontwikkelaars. De structurele kosten zijn voor rekening van de gemeente en moeten dus ook in ogenschouwing worden genomen. De structurele kosten bestaan uit de toekomstige/jaarlijkse inspecties en de kosten voor onderhoud en vervanging.

4. Financiën

In dit hoofdstuk worden beschikbare en de benodigde financiële middelen benoemd.

4.1. Beschikbare financiële middelen

Incidenteel (onder andere reserves en kredieten)

7015032 Vernieuwing speeltoestellen	€ 7.730,00
- Voor de motie om drie speelvelden opnieuw in te richten of op te knappen was een bedrag van 225.000 euro gereserveerd. Op dit moment moeten nog een aantal dingen betaald worden, het volgende bedrag zal over zijn:	
4333000 / 7803901 speelveldjes 2009	€ 33.176,41
- Overgeheveld bedrag van 2009 naar 2010:	
4000906 / 6058010 Actualiseren meerjarenplanning grootonderhoud speeltoestellen	€ 2.500,00
- Vanuit de vorige meerjarenplanning is voor 2009 een bedrag beschikbaar gesteld:	
7803902 Vervangen speeltoestellen	€ 19.648,00
Totaal incidenteel	€ 63.054,41

Structureel

Voor het onderhoud en de inspecties is in 2010 het volgende bedrag beschikbaar:

4300120 / 6058010 advies- en ingenieursbureaus (inspecties)	€ 2.561,22
4343300 / 6058010 klein- en dagelijks onderhoud	€ 5.994,54
4000803 / 6058010erschikking activa	€ 3.495,33
4000933 / 6058010 aanpassen speelveldjes	€ 15.000,00
Totaal voor onderhoud/inspecties in 2010	€ 27.051,09

4.2. Benodigde financiële middelen

Jaarlijks is een bedrag nodig voor de inspecties en het onderhoud. Deze kosten stijgen de komende jaren door de komst van nieuwe speelgelegenheden (door nieuwbouwprojecten). De gemeenteraad stelt jaarlijks een bedrag vast voor het onderhoud aan de speeltoestellen.

Hieronder een korte weergave van de te verwachten veranderingen t.o.v. van 2010.

	Aanschaf/verplaatsing	Onderhoudskosten
Plannen Ammerstol		
Sportcomplex (Natuurspeeltuin)	Betaald door gemeente (structuurvisie)	Geen verandering t.o.v. 2010
Kromme Draai	Betaald door ontwikkelaar	Extra kosten voor de nieuwe toestellen in het speelveld.
Plannen Bergambacht		
Het Wapenschild	Betaald door ontwikkelaar	Geen verandering t.o.v. 2010
Secretaris Schipperstraat	Betaald door gemeente (structuurvisie en lopende begroting)	Geen verandering t.o.v. 2010
Dijklaan West 2; speelveld	Betaald door ontwikkelaar	Extra kosten voor de nieuwe toestellen.
Dijklaan West 2; natuurspeeltuin	Betaald door provincie / gemeente (exploitatieovereenkomst ontwikkelaar)	Extra kosten voor de eventuele nieuwe toestellen.
Plannen Berkenwoude		
Natuurspeeltuin	Betaald door gemeente	Nog geen inzicht

5. Aanbevelingen en besluitpunten

Zoals in de inventarisatie te zien is, heeft de gemeente al een gevarieerd aanbod aan speelvoorzieningen. Gezien de huidige situatie staan in dit hoofdstuk aanbevelingen en besluitpunten benoemd. Deze zijn opgesteld aan de hand van de benoemde uitgangspunten van de ideale situatie.

Op dit moment is niet voldoende geld beschikbaar om de gehele openbare ruimte en alle speelplekken in één keer aan te pakken en te veranderen in de in hoofdstuk 3 beschreven ideale situatie. Belangrijk is dat op dit moment het huidige voorzieningenniveau gehandhaafd blijft en in toekomst op verschillende plaatsen (nog nader te bepalen locaties) uitgebreid wordt.

5.1. Aanbevelingen

In deze paragraaf worden de aanbevelingen voor een passend speelruimtebeleid op een rij gezet.

A. De voorwaarden voor de **inrichting** zijn:

- Zorg ervoor dat een formele speelplek maximale speelwaarde heeft: gevarieerd (verschillende spelvormen), voor alle doelgroepen en herkenbaar. Wanneer een speelplek voor alle leeftijden aantrekkelijk is, blijft deze ook langer zijn waarde behouden.
- Speel terreinen dienen toegankelijk te zijn voor zo veel mogelijk doelgroepen. Bij de aanleg en inrichting zo veel mogelijk rekening houden met kinderen en jongeren met een functiebeperking.
- De speelvelden tactisch inrichten en speel terreinen zoveel mogelijk combineren. Minimaal twee speeltoestellen per speelplek (uitzonderingen; speeltoestellen zoals een multicourt)
- Bij alle speelvelden met vijf of meer speeltoestellen;
 - o Een afvalbak plaatsen (en tijdig legen)
 - o Een bankje (voor ouders, verzorgers, opa's, oma's e.a.)
 - o Zorg voor een goede afscheiding (d.m.v. hekwerk of haag) bij een openbare weg of sloot. (Let op; geen haag bij een sloot.)
 - o Een bord 'speelplaats' plaatsen. Op dit bord staan gebruiksregels (en de tekst 'verboden voor honden').
 - o Probeer ook combinaties met voorzieningen voor ouderen (sport o.i.d.) te creëren.
 - o Ondergrond van speelveld zoveel mogelijk kunstgras of rubber tegels.

B. **Spreiding (bereikbaarheid):**

Indien er in de toekomst een multifunctionele locatie voor kinderen/jongeren (bv. een brede school) komt is het verstandig om te kijken naar de mogelijkheid van veilige, kindvriendelijke routes. Door middel van bewegwijzeringborden worden speelvelden, scholen, kinderopvang e.d. met elkaar verbonden. Op deze manier ontstaat een 'veilige' route voor de kinderen.

C. **Inspraak:**

Het succes van speelruimtebeleid is zoals gezegd mede afhankelijk van de betrokkenheid en motivatie vanuit de bevolking in de buurt / wijk. Bewonersparticipatie is belangrijk omdat het een positieve uitwerking heeft op de woonomgeving. Wanneer bewoners een duidelijk aandeel hebben in de planvorming, de realisatie en het beheer, blijken zij zich verantwoordelijk te voelen voor hun woonomgeving. Naast de gunstige sociale effecten leidt die medeverantwoordelijkheid ook tot terugdringing van vandalisme en vervuiling. Dit geldt overigens ook voor de doelgroep kinderen en jongeren zelf.

Om een zo groot mogelijke inbreng van bewoners en gebruikers bij de invulling van de speelruimte te kunnen garanderen, moeten zij proactief bij de veranderingen in speelruimte betrokken worden. Afhankelijk van de kaders van de beschikbare ruimte, budgetten, beheerscriteria en met inachtneming van de algemene randvoorwaarden voor succesvolle speelruimten kan participatie de vormen aannemen van het informeren van buurtbewoners,

het actief meedenken door volwassenen en jeugdigen en het meebepalen (alleen inspraak, besluitvorming door gemeenteraad/college van Burgemeester en Wethouders) en beheren binnen gezamenlijke randvoorwaarden (bijvoorbeeld door buurtverenigingen). Het is belangrijk bij participatie van bewoners aan te geven wat hun rol is. Participatie wil niet per se zeggen dat bewoners altijd het laatste woord hebben. Veel bewoners willen dat helemaal niet, maar willen wel betrokken zijn bij de planvorming.

Zet een participatietraject op voor zowel volwassenen, jongeren als kinderen. Kinderen en jongeren hebben als ervaringsdeskundigen een inbreng waar volwassenen niet aan denken. Benader volwassenen, jongeren en kinderen op specifieke manieren en gebruik de juiste werkvormen. Leg de resultaten van participatie vast en communiceer regelmatig over wat er met de inbreng van de deelnemers gebeurt.

Betrek de (buurt)verenigingen bij veranderingen in speelvelden. Het gaat dan om veranderingen in bestaande speelvelden en nieuwe speelvelden / speelvelden bij nieuwbouw. De (buurt)vereniging krijgt de plannen te zien en wordt gevraagd hier een reactie op te geven. De (buurt)verenigingen worden hiermee ook gesprekspartner en kunnen hun kennis met de gemeente delen.

Indien nodig worden ook de doelgroep en de bewoners betrokken (dit gebeurt nu ook al). Als het gaat om een speelveld bij nieuwbouwprojecten, zijn de toekomstige bewoners niet altijd bekend, dus kunnen ook niet altijd inbreng leveren. Indien de bewoners niet bekend zijn, zal dan alleen een (buurt)vereniging gevraagd worden om er naar te kijken.

D. Bestemmingsplannen:

In het nieuwe bestemmingsplan voor het dorpsgebied de speelruimte opnemen. De afdeling ROB stelt deze plannen op. Het gaat met name om de bestaande grotere speelvelden de bestemming spelen te geven en in gebieden waar nu nog niets aanwezig is en waar wel ruimte voor is, speelterreinen op te nemen. Dit kan door de speelruimte mogelijk te maken in de bestemmingen groenvoorziening en verkeer, en hierbij aan te geven dat de mogelijkheid bestaat tot het plaatsen van speeltoestellen. De belangrijkste speelplaatsen bovendien een specifieke aanduiding "speelplaats" geven. Het gaat hier om het waarborgen van voldoende speelruimte in de drie kernen.

E. Nieuwbouw:

Voor nieuwbouw, en dan in ieder geval voor uitbreidingslocaties, in de toekomstige onderhandelingen / overeenkomsten met de ontwikkelaar duidelijke afspraken maken over de (in te richten) speelruimte. Dit gebeurt op dit moment al, maar de afspraken kunnen nu op basis van dit beleid vastgesteld worden (zoals streven naar 3% norm, ondergrond e.d.). Een en ander is afhankelijk van de totale planvorming.

Verder is het van belang dat de afdeling ROB in de gaten houdt dat deze extra speelvelden ook altijd de structurele kosten (jaarlijkse inspectie) met zich meebrengen. Deze extra kosten moeten meegenomen worden in de begroting van het komende jaar.

F. Natuur / polderspeeltuinen:

Natuurspeeltuinen hebben, anders dan speeltuinen met alleen speeltoestellen, ook een natuureducatieve functie. En een maatschappelijke functie om de jeugd gelegenheid te geven meer te bewegen in de natuur. In het collegeprogramma staat benoemd dat in de drie kernen polderspeeltuinen gerealiseerd moeten worden, als onderdeel van het op te zetten speelruimtebeleid. De natuurspeeltuinen moeten zodanig ingericht worden dat het een meerwaarde heeft boven het spelen in de polder. Ook moet gekeken worden naar de mogelijkheden om bewoners (en kinderen) te betrekken bij het onderhoud van deze natuurspeeltuinen.

G. Inspecties en onderhoud (Meerjarenplanning):

De reguliere inspecties zijn verplicht, dus deze blijven plaatsvinden. Voor de ondergrond is het van belang om op plaatsen waar nu houtsnippers liggen, dit goed bij te houden. In de toekomst zo veel mogelijk kunstgras of rubber tegels als ondergrond (zie 5.1. A).

Naast het onderhoud aan de toestellen en de ondergrond moet ook onderhoud gepleegd worden aan bijvoorbeeld hekwerk, groen, borden, prullenbakken of bankjes. Regelmatig vindt een "schouw woonomgeving", in alle drie de kernen, plaats. Hierbij wordt gekeken naar openbaar groen, wegen e.d. Het is *wenselijk* om tijdens deze schouw ook goed te kijken naar de speelplaatsen, zodat de kapotte, scheve onderdelen zo snel mogelijk vervangen of recht geplaatst kunnen worden. Op deze manier zijn de speelvelden zo veilig en heel mogelijk.

In de meerjarenplanning wordt nu één op één vervangen (zie paragraaf 2.2.5.). In de lijn van het beleid (maximale speelwaarde van de speelplekken) is het verstandiger om niet één op één te vervangen, maar te kijken naar de bestaande situatie (wat is er al wel/niet, voor welke doelgroep) en het toestel te vervangen voor een gelijkwaardig toestel voor een andere doelgroep (afhankelijk van situatie). Op deze manier krijgen de speelvelden een zo gevarieerd mogelijk aanbod van speeltoestellen en blijft het speelveld zijn waarde voor de verschillende doelgroepen behouden.

H. Voorstel locaties;

Hieronder wordt een voorstel gedaan voor nieuwe of aan te passen speellocaties. Dit zijn wensen die bij de gemeente bekend zijn. Dit kan zijn, omdat de speelvelden in slechte staat zijn, bewoners om verandering van het speelveld vragen of de spreiding in een gebied om uitbreiding/aanpassing vraagt. Door middel van nummering wordt de prioriteit aangegeven. De kosten voor het aanleggen / aanpassen van deze speelvelden zijn veel meer dan het beschikbare budget (de overschrijding is fors). Hierdoor kan niet alles uitgevoerd worden. In de besluitpunten wordt een inschatting van de kosten gemaakt en wordt gevraagd een keuze te maken.

Ammerstol:

3) Natuur / polderspeeltuin.

Berkenwoude:

1) Dreef; vervangen van de ondergrond van de speelplaats en het gebruik (aanpassing speeltoestellen) verbeteren. Dit is een vraag van bewoners uit Berkenwoude.

4) Natuur / polderspeeltuin.

Bergambacht:

2) Meidoornstraat; de ondergrond van het voetbalveld is in erg slechte staat. Het vervangen van de huidige ondergrond voor kunstgras zou een hele verbetering zijn.

5) Hondenuitlaatplaats / speelplaats Pinksterbloem / Westerhoef; de hondenplaats verkleinen en speelplaats vergroten/uitbreiden. De speelplaats bij de Kievit kan dan weggehaald worden of de toestellen kunnen verplaatst worden naar de Pinksterbloem.

6) Anemoonstraat e.o.; koppelen aan uitwerking structuurvisie. Uitbreiden of herinrichten.

I. Financiering:

Zoals aangegeven wordt de meerjarenplanning geactualiseerd. De meerjarenplanning heeft ook financiële consequenties. De afdeling ROB geeft hierover advies aan het college.

Voor de uitvoering van dit beleid is ook een bedrag nodig. Bij de besluitpunten wordt dit verder uitgelegd.

5.2. Besluitpunten

Hieronder staan de punten waarop een besluit genomen dient te worden, zodat aan de basisvoorwaarden van dit beleid voldaan wordt.

- 1) Instemmen met de voorgestelde voorwaarden voor de inrichting (5.1.A):
 - a) Bij vervanging kijken naar de bestaande situatie. Niet meer één op één vervangen, maar vervangen voor een gelijkwaardig toestel voor een andere doelgroep (5.1.G). De kosten voor vervanging blijven gelijk, omdat gezocht wordt naar een speeltoestel van (ongeveer) dezelfde prijscategorie.
 - b) Bij nieuw in te richten / te realiseren speelvelden in ieder geval bij de ingang (breedte opening hekwerk) rekening houden met kinderwagens, scootmobiel en rolstoelgebruikers. De kosten worden meegenomen in de aanleg / verbetering van speelvelden.
 - c) Minimaal twee speeltoestellen per speelplek (uitzonderingen; speeltoestellen zoals een multicourt). In de gemeente Bergambacht gaat het om één locatie met één toestel. Dit betekent dat er maar één speelplaats / toestel weggehaald hoeft te worden.
 - d) Bij alle speelvelden met vijf of meer speeltoestellen (15 locaties in de gemeente);
 - Een afvalbak plaatsen
Op de meeste speelvelden staat al een afvalbak. In de huidige situatie zou er één afvalbak bijgeplaatst moeten worden.
 - Een bankje (voor ouders, verzorgers, opa's, oma's e.a.)
Op de meeste speelvelden staat al een bankje. In de huidige situatie zou er twee banken bijgeplaatst moeten worden.
 - Een bord 'speelplaats' plaatsen. Op dit bord staan gebruiksregels (en de tekst verboden voor honden').
Deze borden zouden bij alle 15 locaties geplaatst moeten worden.
 - Zorg voor een goede afscheiding (d.m.v. hekwerk of haag) bij een openbare weg of sloot.
Bij nieuw te plaatsen speelvelden of aanpassing van bestaande speelplekken.
 - Ondergrond van speelveld zoveel mogelijk kunstgras of rubberen tegels.
Bij vervanging van ondergrond of nieuw te plaatsen speelvelden.
- 2) Instemmen met het organiseren van inspraak van (buurt)verenigingen, doelgroep en bewoners bij veranderingen in speelruimte (5.1.C).
- 3) Instemmen met het opnemen van speelruimte (als subbestemming) in het bestemmingsplan dorpsgebied (5.1.D).
- 4) Exploitatieovereenkomsten voor grote(re) nieuwbouwprojecten sluiten op basis van dit speelruimtebeleid. Voor nieuwbouw, en dan in ieder geval voor uitbreidingslocaties, in de toekomstige onderhandelingen / overeenkomsten met de ontwikkelaar duidelijke afspraken maken over de (in te richten) speelruimte (5.1.E).

- 5) De bedragen uit de posten 'speelveldjes 2009' (€ 33.176,41) en 'vernieuwing speeltoestellen'(€ 7.730,00) inzetten voor de uitvoering van het speelruimtebeleid 2011-2014 (5.1.I):

Kosten 1a		€	p.m.
Kosten 1b		€	0
Kosten 1c		€	150
Kosten 1d		€	1.800*
Kosten 2		€	0
Kosten 3		€	0
Kosten 4		€	0
Kosten 5**	Dreef	€	30.000
	Meidoornstraat	€	75.000
	Natuurspeeltuinen)	€	100.000
	Pinksterbloem / Westerhoef)	€	75.000
	Anemoonstraat e.o.	€	50.000
<hr/>			
Totale kosten Speelruimtebeleid:		€	331.950

* Twee banken en één prullenbak à +/- € 600 = € 1.800.

De kosten voor het laten maken en plaatsen van de borden 'speelplaatsen' dekken uit de jeugdnota.

** Voor de kosten voor de speelvelden is een **grove raming** gemaakt.

- 6) Een keuze maken in de voorstellen om nieuwe speelvelden te realiseren. De kosten zijn namelijk veel meer dan het beschikbare budget. Een alternatief kan zijn om extra financiële middelen te zoeken binnen de gemeentelijke (meerjaren) begroting. (5.1.F en 5.1.H).

6. Tot slot

Met dit speelruimtebeleid is geprobeerd een helder document neer te zetten, dat ruimschoots inzicht verschaft in het totaal aanbod aan speelgelegenheden in de gemeente Bergambacht. Met de aanbevelingen zijn, zo realistisch mogelijk, uitgangspunten neergezet die in de toekomst gebruikt kunnen worden bij vragen over speelruimte en bij het opstellen van exploitatieovereenkomsten voor grote(re) nieuwbouwprojecten. Het speelruimtebeleid loopt tot 2015. In 2014 moet gekeken worden of er een nieuw stuk komt, of dat het alleen geactualiseerd wordt.

Bijlagen:

Bijlage 1: Warenwetbesluit attractie en speeltoestellen (WAS)

Voor speeltoestellen is er sinds maart 1997 speciale wetgeving in Nederland: het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen ofwel het WAS. Dit Besluit heette voor september 2003 het Besluit Veiligheid attractie- en speeltoestellen (kortweg attractiebesluit of Bvas). De volledige tekst van het WAS is te vinden op www.wetten.nl.

Handhaving

De Voedsel en Warenautoriteit / Keuringsdienst van Waren is de instantie die het WAS handhaaft (www.vwa.nl).

Klachten over specifieke toestellen kunnen gemeld worden op telefoonnummer: 0800 - 0488

Geldigheid

Onder het WAS vallen speeltoestellen, attractietoestellen en waterglijbanen. Een speeltoestel wordt gedefinieerd als: Een inrichting die bestemd is voor vermaak of ontspanning, waarbij uitsluitend van de zwaartekracht of de fysieke kracht van de mens gebruik wordt gemaakt.

Het WAS is niet van toepassing op:

- speeltoestellen in de achtertuin; deze vallen onder het Warenwetbesluit Speelgoed
- elektrische speeltoestellen (de kleine toestellen voor 1 of 2 kinderen die je vaak met een geld aan kunt zetten); deze vallen onder het Warenwetbesluit elektrotechnische producten
- speeltoestellen die kinderen zelf maken als onderdeel van het spel (bouwspeelplaatsen)

Eisen in het WAS

In het WAS staat dat speeltoestellen veilig geproduceerd en beheerd moeten worden. Richtlijnen hiervoor staan in de Europese normen voor speeltoestellen en waterglijbanen. Het WAS verwijst naar deze normen als een goede manier om aan de wettelijke eisen te voldoen. Maar een toestel hoeft niet per se aan deze normen te voldoen. Een producent kan ook door middel van een risicoanalyse aantonen dat het toestel veilig is.

Risico's waarmee rekening gehouden moet worden

Gevaren ten gevolge van:

- onvoldoende draagkracht van het toestel;
- het verlies van evenwicht van het toestel;
- de toegepaste elektrische energie;
- de toegepaste mechanische, pneumatische of hydraulische energie;
- een defect in het bedieningscircuit of defecten in de energievoorziening;
- het gebruik van het toestel, waaronder vallen, snijden, beklemming, afklemming, verstikking, botsen en overbelasting van het lichaam;
- de toegankelijkheid en bereikbaarheid van het toestel, waaronder de toegankelijkheid bij defecten en noodsituaties;
- mogelijke interacties van het toestel en de passagiers met de omgeving waaronder omstanders;
- het binnenklimaat van omsloten ruimten, waaronder voldoende ventilatie en voldoende verlichting;
- gebrekkige onderhoudsmogelijkheden;
- het monteren, demonteren en hanteren van het toestel;
- brand;
- hinderlijke straling;
- blootstelling aan chemische stoffen;

- blootstelling aan biologische verontreiniging.

Verplichtingen van de fabrikant

De fabrikant moet ervoor zorgen dat het speeltoestel veilig ontworpen en gebouwd is. In bijlage 1 van het WAS staan de algemene eisen genoemd waarmee rekening gehouden moet worden. In de aangewezen Europese normen voor speeltoestellen staan deze algemene eisen nader gespecificeerd. Maar een fabrikant kan ook met behulp van een risicoanalyse aantonen dat een toestel aan de algemene eisen in de wet voldoet.

Technisch constructiedossier

Elk toestel moet een technisch constructiedossier hebben. In bijlage II van het WAS is vermeld wat er in het dossier moet staan.

Gebruiksvoorschrift en identificatie

Elk toestel moet een Nederlandstalige gebruiksaanwijzing hebben. Op elk toestel moet tevens de naam en het adres van de fabrikant /importeur staan en het bouwjaar en typeaanduiding van het toestel.

Verplichtingen van de beheerder

De beheerder moet ervoor zorgen dat het toestel veilig te gebruiken is. Dat wil zeggen dat het veilig geïnstalleerd en goed onderhouden moet zijn. Dit geldt ook voor het bodemmateriaal. Speeltoestellen die voor 26 maart 1997 in gebruik waren moeten wel veilig zijn maar hoeven geen certificaat van goedkeuring (typekeuring) te hebben.

Typekeuring

Speeltoestellen van na 1997 moeten een certificaat van goedkeuring hebben. Dit certificaat moet uitgegeven zijn door een van de aangewezen keuringsinstanties. Als een toestel aangepast wordt moet dat doorgegeven worden aan de keuringsinstantie. Deze beslist dan of het toestel opnieuw gekeurd moet worden. Meestal zorgt de fabrikant of importeur voor een typekeuring. Als zij dat niet doen verschuift de verplichting naar de beheerder.

Logboek

Elk speeltoestel moet een logboek hebben. In dit logboek moeten gegevens over de fabrikant/importeur, de installateur, eigenaar en beheerder staan. Tevens staan hierin gegevens over het toestel zelf, keuringen, inspecties, onderhoud en ongevallen. Ook toestellen die voor 1997 in gebruik waren, moeten een logboek hebben. De beheerder houdt het logboek bij en bewaart dit. De Voedsel en Warenautoriteit / Keuringsdienst van Waren kan altijd het logboek van een toestel opvragen. In bijlage III van het WAS staan de eisen voor een logboek.

Bron; www.allesoverspelen.nl

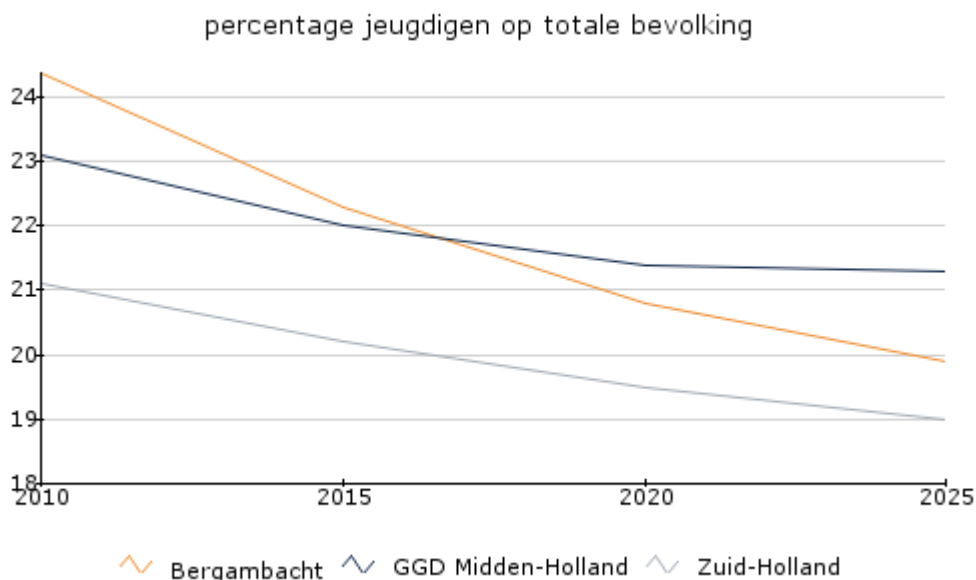
Bijlage 2: Prognose bevolking gemeente Bergambacht

inwoners	jaar	Bergambacht	provincie Zuid-Holland
absoluut aantal inwoners	2010	9.729	3.505.611
absoluut aantal inwoners	2015	9.703	3.552.799
absoluut aantal inwoners	2020	9.758	3.629.636
absoluut aantal inwoners	2025	9.773	3.700.679

aantal jeugdigen (0-17 jaar)	jaar	Bergambacht	provincie Zuid-Holland
aantal jeugdigen	2010	2.373	740.315
aantal jeugdigen	2015	2.163	719.157
aantal jeugdigen	2020	2.032	706.731
aantal jeugdigen	2025	1.940	703.766

percentage jeugdigen op totale bevolking	jaar	Bergambacht	provincie Zuid-Holland
percentage jeugdigen	2010	24,4	21,1
percentage jeugdigen	2015	22,3	20,2
percentage jeugdigen	2020	20,8	19,5
percentage jeugdigen	2025	19,9	19,0

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), provincie Zuid-Holland

<http://www.ris-zh.nl/rapport/rapport.php?indeling2=GGD®io2=45&indeling=®io=&cbs=491>

Bijlage 3: Bevolkingssamenstelling op 24 maart 2010

Leeftijdsklasse	Leeftijd	Gemeentedeel	Jongen	Meisje	Totaal
0 - 4	0	Ammerstol	15	8	23
		Bergambacht	51	37	88
		Berkenwoude	10	11	21
	Totaal leeftijd		0	76	56
	1	Ammerstol	6	11	17
		Bergambacht	37	46	83
		Berkenwoude	15	14	29
	Totaal leeftijd		1	58	71
	2	Ammerstol	8	7	15
		Bergambacht	37	30	67
		Berkenwoude	14	13	27
	Totaal leeftijd		2	59	50
	3	Ammerstol	8	13	21
		Bergambacht	46	38	84
		Berkenwoude	11	13	24
	Totaal leeftijd		3	65	64
	4	Ammerstol	5	8	13
		Bergambacht	37	45	82
		Berkenwoude	11	15	26
	Totaal leeftijd		4	53	68
Totaal leeftijdsklasse		0 - 4	311	309	620
5 - 9	5	Ammerstol	15	5	20
		Bergambacht	50	44	94
		Berkenwoude	14	16	30
	Totaal leeftijd		5	79	65
	6	Ammerstol	5	5	10
		Bergambacht	48	41	89
		Berkenwoude	16	12	28
	Totaal leeftijd		6	69	58
	7	Ammerstol	14	12	26
		Bergambacht	40	42	82
		Berkenwoude	11	21	32

Totaal leeftijd		7	65	75	140	
	8	Ammerstol		9	11	20
		Bergambacht		50	52	102
		Berkenwoude		9	17	26
Totaal leeftijd		8	68	80	148	
	9	Ammerstol		5	6	11
		Bergambacht		49	36	85
		Berkenwoude		19	21	40
Totaal leeftijd		9	73	63	136	
Totaal leeftijdsklasse		5 - 9	354	341	695	
10 - 14	10	Ammerstol		11	5	16
		Bergambacht		63	35	98
		Berkenwoude		18	13	31
Totaal leeftijd		10	92	53	145	
	11	Ammerstol		10	7	17
		Bergambacht		41	49	90
		Berkenwoude		13	12	25
Totaal leeftijd		11	64	68	132	
	12	Ammerstol		8	8	16
		Bergambacht		46	37	83
		Berkenwoude		9	12	21
Totaal leeftijd		12	63	57	120	
	13	Ammerstol		6	12	18
		Bergambacht		47	43	90
		Berkenwoude		20	11	31
Totaal leeftijd		13	73	66	139	
	14	Ammerstol		6	12	18
		Bergambacht		50	56	106
		Berkenwoude		13	13	26
Totaal leeftijd		14	69	81	150	
Totaal leeftijdsklasse		10 - 14	361	325	686	
15 - 19	15	Ammerstol		6	8	14

		Bergambacht		48	40	88
		Berkenwoude		10	10	20
		Totaal leeftijd	15	64	58	122
	16	Ammerstol		11	9	20
		Bergambacht		38	40	78
		Berkenwoude		8	12	20
		Totaal leeftijd	16	57	61	118
	17	Ammerstol		4	3	7
		Bergambacht		45	42	87
		Berkenwoude		10	13	23
		Totaal leeftijd	17	59	58	117
	18	Ammerstol		10	10	20
		Bergambacht		39	38	77
		Berkenwoude		7	17	24
		Totaal leeftijd	18	56	65	121
	19	Ammerstol		8	13	21
		Bergambacht		40	51	91
		Berkenwoude		12	4	16
		Totaal leeftijd	19	60	68	128
Totaal leeftijdsklasse	15 - 19			296	310	606

Bijlage 4: Overzicht oppervlaktes

Naam	Aantal 0-6 jarigen	Aantal 6-12 jarigen	Aantal 12-18 jarigen	Totaal aantal inwoners	Oppervlakte kernen (in hectare)	Percentage uitgegeven grond*	Behoeftte aan formele speelruimte m2 = 3% norm**	Oppervlakte speelruimte in eigendom gemeente (m2)	Percentage speelruimte	Oppervlakte formele speelruimte (exclusief geplande speelplekken) m2	Percentage speelruimte
Totaal Kern Ammerstol	109	100	93	1730	56,42	60	10.155,6	3.101	0,92	20.919	6,18
Totaal Kern Bergambacht	498	546	532	6250	145,2	60	26.136	19.944	2,29	23.688	2,72
Totaal Kern Berkenwoude	157	182	141	1670	42,07	60	7.572,6	4.261	1,69	9.638	3,82
Totalen	764	828	766	9650	243,69		43.864,2	27.306	1,87	53.975	3,69

* Bij de berekening van het percentage uitgegeven grond is uitgegaan van 60% van de oppervlakte van de kernen.

** Percentage uitgegeven grond in een wijk x de oppervlakte van de wijk in hectare x 300 m2.

Bergambacht: 1.452.520,13 m2 145,2 ha

Ammerstol: 564.183,16 m2 56,42 ha

Berkenwoude: 420.708,34 m2 42,07 ha

Bijlage 5: Belang van actoren

Organisatie	Contactpersoon	Functie
Gemeente Bergambacht	Thessa van den Berg en Marius de Rijk	Medewerker ROB
Gemeente Bergambacht	Henk Boonstra	Opzichter Openbare Ruimte
Gemeente Bergambacht	Yvette Kevenaar	Beleidsmedewerker Welzijn
Stichting Jeugd- en Jongerenwerk Midden-Holland	Ilona van Elswijk	Jongerenwerker
Politie	Ton van Hemmen	Wijkagent

Organisatie	Welke rol speelt hij of kan hij spelen? (Informeren/meedenken/meemaken/investeren/beheren)
Gemeente (afd. ROB Openbare Werken/)	Informeren/meedenken/meemaken/investeren/beheren
STJMH	Informeren/meedenken/ beheren
Politie	Informeren/meedenken
Buurtverenigingen	Informeren/meedenken/investeren/beheren
Buurtbewoners	Informeren/meedenken/beheren
Doelgroep	Meedenken
Scholen	Informeren/meedenken/meemaken/investeren/beheren
Peuterspeelzalen en kinderopvang	Informeren/meedenken/meemaken/investeren/beheren
Verenigingen	Informeren/meedenken/meemaken/investeren/beheren
Kerken	Informeren/meedenken/meemaken/beheren

Bijlage 6: Speeltoestellen naar plaats (Ammerstol)

Hieronder vindt u een overzicht van de locaties en de daar aanwezige toestellen.

- **Speeltoestellen in eigendom gemeente:**

6335.01 Sportlaan

6 toestellen: 2x ballenwand, 2x minidoel, basketbalpaal met 3 baskets, gametoestel Icon-space.

Oppervlakte: 1.938 m²

6335.02 Elftstraat

6 toestellen: Tafeltennistafel, houten schommel, metalen duikelrek, speelhuis, metalen wip en veerelement Eend

Oppervlakte: 238 m²

6335.03 Kromme Draai

8 toestellen: Wiebelbrug, 2x metalen wip, evenwichtsbalk, klimtoestel, speelhuisje, 2-plaats schommel, speelcombinatie.

Oppervlakte: 465 m²

6335.03 Den Hoeff

1 toestel: Multicourt (Voetbal en basketbal).

Oppervlakte: 140 m²

6335.04 Touwbaan

3 toestellen: Combinatie speeltoestel, 2-plaats schommel en ronde tafeltennistafel

Oppervlakte: 320 m²

- **Speeltoestellen niet in eigendom gemeente:**

5335.01 Peuterspeelzaal de Ammerse Peuterclub

4 toestellen: Olifantenglijbaan, klimauto, speelhuis muis, zandbak

Oppervlakte: 408 m²

5335.02 IJsbaan

3 toestellen: Verplaatsbare doeltjes. Picknicktafel.

Oppervlakte: 15.756 m²

5335.03 Kromme Draai

10 toestellen: Evenwichtsbalk, 2x duikelrek, zandbak, 3-delig duikelrek, 2x 2-plaats schommel, tafeltennis, schaakbord, gekleurde tegels (hinkelspel).

Oppervlakte: 966 + 688 m²

- **Hangplekken:**

4335.01 Kerkplein

4335.02 Omgeving basisschool De Kromme Draai

4335.03 Buitendijks (Bij bedrijven; tussen Bergambacht en Ammerstol)

- **Geplande speelplekken:**

Hieronder is de globale invulling beschreven. Op sommige plaatsen is het niet duidelijk of de speelplekken er daadwerkelijk komen.

3335.01 Sportcomplex aan de Sportlaan

Eventueel skeelerbaan en natuurspeeltuin.

3335.02 Kromme Draai

Op het binnenterrein komt een speelplaats. Planning is 2011/2012.

Voorstel van de ontwikkelaar is een 2-plaats schommel, glijbaan, duizelzitje, veerelement vis, duikelrek 3-delig en een wip te plaatsen. Inspraak door toekomstige bewoners.

Bijlage 7: Speeltoestellen naar plaats (Bergambacht)

Hieronder vindt u een overzicht van de locaties en de daar aanwezige toestellen.

- **Speeltoestellen in eigendom gemeente:**

6335.08 Wethouder van de Berghplein

9 toestellen: Platform swirl (carrousel), rotator, glijbaan, klimtoestel, 2-plaats schommel, tafeltennistafel, 4-plaats wip, Mobilus, 2-plaats wip

Oppervlakte: 1.263 m²

6335.09 Houtstraat

2 toestellen: 2x Voetbaldoel.

Oppervlakte: 786 m²

6335.10 Leeuwerik

2 toestellen: Speelhuis en bokspringpalen.

Oppervlakte: 97 m²

6335.11 Kievit

2 toestellen: Bokspringpalen en balanceerbalk.

Oppervlakte: 99 m²

6335.12 Boterbloem/Klaver

6 toestellen: 2-plaats schommel, 3-delig duikelrek, toren met glijbaan, tafeltennistafel, speelhuisje, 4-plaats veerelement.

Oppervlakte: 1.005 m²

6335.13 Pinksterbloem

5 toestellen: Swivelmeister, speelcombinatie, 2x balanceerbalk, carrousel

Oppervlakte: 92 m²

6335.14 Oosterhoef / Godevaertshoef

2 toestellen: Speelhuis en 4-plaats veerelement.

Oppervlakte: 786 m²

6335.15 Westerhoef / Godevaertshoef

6 toestellen: Klimcombinatie, groep poefs (bokspring), speelhuis, veerelement motor, 4-plaats veerelement, veerelement Eend

Oppervlakte: 286 m²

6335.16 Populier

5 toestellen: Speelcombinatie met glijbaan, schommel, duikelrek, veerwip, zandbak

Oppervlakte: 1.033 m²

6335.17 Esdoorn

6 toestellen: Speelcombinatie, 2-delig duikelrek, loopton, tafeltennistafel, 2x 2-plaats wip.

Oppervlakte: 287 m²

6335.18 Meidoornstraat

6 toestellen: 2x Voetbaldoel, skaterail, funbox, 2x quarterpipe.

Oppervlakte: 2.420 m²

6335.19 Schoolstraat

11 toestellen: Toren met glijbaan, speelcombinatie, carrousel, rotator, klimboog, 2x loopton, 2x dubbele schommel, 2x 2-plaats wip

Oppervlakte: 854 m²

6335.20 Anemoonstraat

5 toestellen: Balanceerbalk, loopton, klimrek met net, tafeltennistafel, 4-plaats wip.
Oppervlakte: 646 m²

6335.22 Burgemeester Winklerstraat

16 toestellen: Toren met glijbaan, 2-plaats schommel, klim/klauterrek, evenwichtswand, klimtoestel met schuin net, 2x basketpaal, duikelrek, speelhuis, tafeltennistafel, ronde tafeltennistafel, veerelement kikker, 4-plaats wip, pannaveld, hinkelspel, knikkerpotjes.
Oppervlakte: 1.685 m²

6335.24 Secretaris Schipperstraat

2 toestellen: Speelhuis, 2-plaats schommel
Oppervlakte: 92 m²

6335.25 Poorthuisstraat/Het Wapenschild

4 toestellen: Speelcombinatie, tafeltennistafel, wip en veerelement eend.
Oppervlakte: 310 m²

6335.26 De Watertoren

3 toestellen: Poezenglijbaan, 2-plaats schommel, sociaal spel (boter, kaas en eieren).
Oppervlakte: 789 m²

6335.30 Kunstgrasveld Voetbalvereniging

2 toestellen: 2x voetbaldoel
Bij de voetbalvereniging ligt een kunstgrasveld dat openbaar toegankelijk is.
Oppervlakte: 7.414 m²

• **Speeltoestellen niet in eigendom gemeente:**

5335.04 Basisschool de Ark

19 toestellen in totaal:

Voor de school: tafeltennistafel, speelcombinatie, 2-delig duikelrek, 2x kleine zandbak, speelhuisje, speelcombinatie met glijbaan, knikkerpotje, voetbalveld (doelpalen en blauwe tegels als ondergrond), wiebelbrug, 2x evenwichtsbalk, houten banken in kring
Achter de school: overkapping, duikelrekcombinatie, klimtoestel, 2x plateau, tafeltennistafel, evenwichtsbalk, speelcombinatie met olifantenglijbaan, picknickbank en stenen banken in kring.

Oppervlakte: 2.177 m²

5335.05 Basisschool Kiezel en Kei

8 toestellen: Zandbak (afgedekt), speelcombinatie met glijbaan, bankje met afdakje (deze toestellen staan in een gedeelte dat is afgesloten middels een hek).
Klimtoestel, 2x 3-delig duikelrek, tafeltennistafel, klimhuisje met glijbaan, klimauto, zandbak (afgedekt), bankje om boom.

Oppervlakte: 1.222 m²

5335.06 Peuterspeelzaal Kleinduimpje

6 toestellen: Veerelement bloem, 3x paddenstoel, zandbak (afgedekt), speelhuis met glijbaan, picknicktafel.

Oppervlakte: 267 m²

5335.07 Voetbalvereniging

4 toestellen: 2-plaats veerelement paard, veerelement (kapot), speelcombinatie met glijbaan, los speelhuisje.

Oppervlakte: 78m²

- **Hangplekken:**

4335.03 Postkantoor en schoolplein Kiezel en Kei (Bloemengarde)

4335.04 Ouderencomplex (Bloemengarde)

4335.05 Molenpad

4335.06 Zijkant de Waard (Meidoornstraat)

4335.07 Burgemeester Winklerstraat

4335.08 Busstation / Carpoolplaats

- **Geplande speelplekken:**

3335.03 Het Wapenschild

De tijdelijke speeltuin aan het Wapenschild wordt een definitief speelveld. In overleg met bewoners is gesproken over de indeling. De grond wordt geëgaliseerd, een hekwerk wordt geplaatst en het veerelement wordt vervangen.

3335.04 Secretaris Schipperstraat

Misschien moet het speelveld verplaatst worden i.v.m. de verkeerscirculatie na nieuwbouw.

Hier wordt door de afdeling ROB nog onderzoek naar gedaan.

De planning is zomer/najaar 2011 te starten en de inrichting eind 2012 te laten plaatsvinden.

3335.05 Dijklaan West 2

Hier komen twee kleine speelplekken in de nieuwbouwwijk bij. Verder zijn op het aangekochte terrein (voorheen van de provincie Zuid-Holland) mogelijkheden voor een natuurspeeltuin.

3335.06 Traverse

Hier komt een klein speelveldje voor jonge kinderen. Speelhuis met glijbaan, 2x veerelement, veerelement wip.

Bijlage 8: Speeltoestellen naar plaats (Berkenwoude)

Hieronder vindt u een overzicht van de locaties en de daar aanwezige toestellen.

- **Speeltoestellen in eigendom gemeente:**

6335.05 Koningin Julianastraat

3 toestellen: Toren met glijbaan, klimrek, evenwichtsbalk.

Oppervlakte: 81 m²

6335.06 Kerkweg

7 toestellen: Klimpiramide, 2x basketpaal, 2x voetbaldoel, speelhuis, tafeltennistafel

Oppervlakte: 3.932 m²

6335.07 Dreef

8 toestellen: Speelcombinatie met glijbaan, carrousel, evenwichtsbalk, tuimelaar (duikelrekken), veerelement zeepaardjes, veerelement eend, hinkelblok en knikkerpotje(s).

Oppervlakte: 235 m²

6335.27 Dreef / Oosteinde

1 toestel: Veerelement eend

Oppervlakte: 13 m²

6335.29 Voetbalvereniging FC Perkouw

2 toestellen: 2x voetbaldoel

Bij de voetbalvereniging ligt een kunstgrasveld dat openbaar toegankelijk is.

Oppervlakte: 2.625 m²

- **Speeltoestellen niet in eigendom gemeente:**

5335.08 Basisschool De Wegwijzer

5 toestellen: Loopbrug (balken), speelcombinatie met glijbaan, duikelrek, dubbele schommel, zandbak (afgedekt).

Ook twee bankjes en een prullenbak.

Oppervlakte: 646 + 150 m²

5335.09 Basisschool de Polstok

6 toestellen: Duikelrek, tafeltennistafel, wiebelding (vuurtoren) 2-plaats wip, zandbak (afgedekt), speelcombinatie met glijbaan.

Ook twee prullenbakken, houten picknickbank/tafel en drie betonnen poefen.

Oppervlakte: 1.510 + 416 m²

5335.10 Voetbalvereniging FC Perkouw

1 toestel: Zandbak

Oppervlakte: 10 m²

- **Hangplekken:**

4335.07 Einde Kerkweg (trapveldje)

4335.08 Bij cultureel centrum de Zwaan

- **Geplande speelplekken:**

Kerkweg:

Het realiseren van een natuurspeeltuin in Berkenwoude. Een daadwerkelijke plek is nog niet bekend. De Kerkweg zou een optie kunnen zijn, een en ander is afhankelijk van de uitwerking van de structuurvisie.